

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

REMISSVAR

Större flexibilitet i föräldrapenningen – utökade möjligheter att använda dubbeldagar (S2023/01375)

Saco, Sveriges Akademikers Centralorganisation har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian ”Större flexibilitet i föräldrapenningen – utökade möjligheter att använda dubbeldagar”.

I promemorian från Socialdepartementet föreslås att antalet dubbeldagar i föräldraförsäkringen utökas från 30 till 60 dagar samt att dessa ska kunna tas ut tills barnet blir 15 månader gammalt, vilket är en höjning jämfört med de 12 månader som gäller idag.

De skäl för förslagen som anges i promemorian är att dubbeldagar har positiva effekter för jämställdheten samt att de kan bidra till bättre hälsa. Det är naturligtvis bra att dubbeldagarna tycks ha bidragit till att fler män nyttjar föräldrapenningen, men Saco menar att det är mycket tveksamt om den föreslagna utvidgningen av dubbeldagarna kommer att ha annat än en marginell effekt på fördelningen av föräldrapenningdagar mellan föräldrarna. Om det är en jämnare fördelning av föräldrapenningdagar mellan föräldrarna som eftersträvas torde det finnas andra åtgärder som har större effekt än att justera reglerna kring dubbeldagar. En sådan åtgärd är fler reserverade dagar i föräldraförsäkringen där Saco förordar en lösning där en tredjedel av dagarna reserveras åt vardera vårdnadshavaren samt en tredjedel de kan fördela mellan sig eller i vissa fall till annan försäkrad. Fler exempel på åtgärder finns i betänkandet från Utredningen om en modern föräldraförsäkring (SOU 2017:101).

De hälsoaspekter som lyfts fram i promemorian handlar, i grund och botten, om att ett ökat ansvar för hem- och omsorgsarbete bland män är positivt för kvinnors hälsa. Saco betvivlar inte att det förhåller sig på det sättet, men menar att det finns bättre sätt att åstadkomma detta än att utöka antalet dubbeldagar. I rapporten *Ojämsställd arbetsbörda. Föräldraledighetens betydelse för fördelning av betalt och obetalt arbete* (Socialförsäkringsrapport 2013:9) visar Försäkringskassan att fördelningen av föräldraledigheten samvarierar med fördelningen av betalt och obetalt arbete. När såväl kvinnor som män ökar sin andel av föräldraledigheten ökar även deras andel av hushålls- och omsorgsarbetet. En jämnare fördelning av föräldraledigheten skulle således även medföra en jämnare fördelning hem- och omsorgsarbete, vilket är positivt för kvinnors hälsa. Även i det här fallet

menar Saco att fler icke överföringsbara dagar i föräldraförsäkringen skulle främja kvinnors hälsa i högre utsträckning än den föreslagna utvidgningen av dubbeldagarna.

Förslaget ska även ge en ökad flexibilitet och valfrihet för föräldrar och det är givetvis bra. Det är faktorer som vanligtvis uppskattas av Saco-förbundens medlemmar. I det här fallet handlar det dock om att föräldrar ska kunna välja mer av det man, i stor utsträckning, redan valt bort. Ungefär två tredjedelar av föräldraren tar inte ut några dubbeldagar överhuvudtaget och endast några enstaka procent nyttjar alla 30 dagarna. För den absoluta merparten av föräldrarna är således dagens 30 dagar fullt tillräckligt.

Sacos bedömning av förslagen om att utöka antalet dubbeldagar från 30 till 60 dagar samt att höja åldersgränsen från 12 till 15 månader är att de utökade möjligheterna att använda dubbeldagar inte kommer att nyttjas i någon nämnvärd omfattning. Det innebär att förändringarna inte förväntas ha annat än marginella effekter på vare sig jämställdhet eller kvinnors hälsa. Saco menar att det finns bättre sätt att uppnå förbättringar på dessa områden än att förändra reglerna om dubbeldagar. Saco avstyrker därför förslagen.

Inkomna remissvar från medlemsförbunden Akademikerförbundet SSR, Akavia, Naturvetarna och Sveriges Ingenjörer bilägges.

Med vänlighäsning
Saco

Lena Granqvist
Samhällspolitisk chef

Thomas Ljunglöf
Utredare